

Sygn. akt I CSK 4519/22

POSTANOWIENIE

Dnia 20 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Łochowski

w sprawie z powództwa C. D. i I. D.
przeciwko P. spółce akcyjnej w W.
o ustalenie i zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 października 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 14 marca 2022 r., sygn. akt V ACa 717/21,

- 1. odrzuca skargę kasacyjną w części dotyczącej punktu pierwszego zaskarżonego wyroku;**
- 2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w pozostałej części;**
- 3. zasądza od P. spółki akcyjnej w W. na rzecz C. D. i I. D. kwoty po 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany P. S.A. w W. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 14 marca 2022 r., zaskarżając ten wyrok w całości i wnosząc o jego uchylenie w całości.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał, że w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj. art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 385¹ § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia

1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.Urz. UE L nr 95 z 21 kwietnia 1993 r.) w zw. z art. 69 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 2439 ze zm., dalej: „pr.bank.”). W ramach tej przesłanki skarżący sformułował również pytanie: Czy bank zobowiązując się do oddania do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych zgodnie z przepisem art. 69 ust. 1 pr.bank. spełnia swoje świadczenie główne z umowy kredytu, tj. oddaje do dyspozycji kredytobiorcy te środki dopiero z chwilą ich przekazania, w wykonaniu dyspozycji kredytobiorcy, na oznaczony w umowie cel, czy też świadczenie to spełnia już z chwilą umożliwienia kredytobiorcy wykorzystania tych środków pieniężnych, które następuje przez wydanie bankowi wiążącej dyspozycji uruchomienia kredytu zgodnie z warunkami określonymi w umowie?

W odpowiedzi na skargę powodowie wnosili o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna w części, w jakiej dotyczy pkt I zaskarżonego orzeczenia podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna. W postępowaniu procesowym skarga przysługuje bowiem od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie (art. 398¹ § 1 k.p.c.). Nie jest więc możliwe zaskarżenie skargą kasacyjną orzeczenia Sądu II instancji w zakresie, w jakim Sąd ten sprostował oczywistą omyłkę pisarską (art. 350 k.p.c.). Powoduje to odrzucenie skargi kasacyjnej w tym zakresie jako niedopuszczalnej na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w orzecznictwie i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych

stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nieodzowne jest ponadto, podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

Potrzeba wykładni przepisów prawnych występuje, jeżeli co do konkretnego przepisu prawnego brak jednolitego orzecznictwa, zwłaszcza Sądu Najwyższego, albo też przyjęta i dominująca wykładnia jest oczywiście błędna lub kontrowersyjna. Ponadto podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. ma za przedmiot analizę konkretnych przepisów i do tego się ogranicza, a więc nie polega na jednoczesnej wykładni kilku przepisów i poszukiwaniu na tej podstawie określonej normy prawnej, która mogła albo nie mogła zostać zastosowana w zindywidualizowanej sprawie objętej skargą kasacyjną.

Skutki usunięcia klauzuli abuzywnej z umowy kredytu były dotychczas przedmiotem wielu wypowiedzi Sądu Najwyższego (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego: z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17; z 9 maja 2019 r., I CSK 242/18; z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18; z 30 września 2020 r., I CSK 556/18; z 2 czerwca 2021 r., I CSKP 55/21; z 27 lipca 2021 r., V CSKP 49/21; z 3 lutego 2022 r., II CSKP 415/22) oraz Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (zob. m.in. wyrok TSUE z 21 grudnia 2016 r., C-154/15, C-307/15 i C-308/15, Francisco Gutiérrez Naranjo i Ana María Palacios Martínez przeciwko Cajasur Banco i Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA (BBVA), pkt 61-62).

TSUE wykluczył przy tym, aby sąd krajowy mógł zmieniać treść nieuczciwych warunków zawartych w umowach. Możliwość takiej zmiany umowy przez sąd stałaby w sprzeczności z celami prewencyjnymi dyrektywy 93/13, gdyż przedsiębiorcy wiedzieliby, że nawet w razie zastosowania klauzuli niedozwolonej umowa zostanie skorygowana przez sąd w sposób możliwie najpełniej

odpowiadający ich woli, a jednocześnie dopuszczalny w świetle przepisów o niedozwolonych postanowieniach umownych (wyrok TSUE z 26 marca 2019 r., C-70/17 i C-179/17, Abanca Corporación Bancaria SA przeciwko Albertowi Garcíi Salamance Santosowi i Bankia SA przeciwko Alfonsowi Antoniowi Lau Mendozie i Verónice Yulianie Rodríguez Ramírez, pkt 54). Natomiast dopuszczalność wypełniania luk w umowie po stwierdzeniu bezskuteczności postanowienia abuzywnego była analizowana m.in. w wyroku Sądu Najwyższego z 23 marca 2022 r., II CSKP 532/22, oraz w licznych orzeczeniach TSUE (zob. m.in. wyrok z 30 kwietnia 2014 r., C-26/13, Árpád Kásler i Hajnalka Káslerné Rábai przeciwko OTP Jelzálogbank Zrt oraz postanowienie z 4 lutego 2021 r., C-321/20, CDT SA przeciwko MIMR i HRMM, pkt 43).

Odnosząc się zaś do zadanego przez skarżącego pytania w ramach drugiej przesłanki kasacyjnej, to wskazać należy, że skarżący zdaje się nie rozróżniać poszczególnych przesłanek kasacyjnych, myląc podstawę przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. z podstawą wskazaną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Nie jest jednak rolą Sądu Najwyższego dokonywanie interpretacji i właściwe kwalifikowanie (poprawianie) sformułowanych przez stronę przesłanek.

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w zakresie, w jakim nie podlegała ona odrzuceniu oraz stosownie do art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.) obciążył pozwanego kosztami postępowania kasacyjnego.

[as]